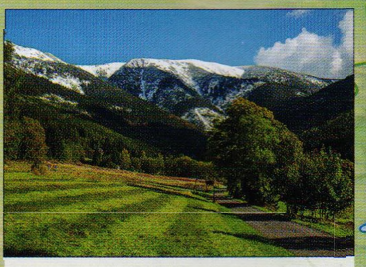
z obsahu 11/2026

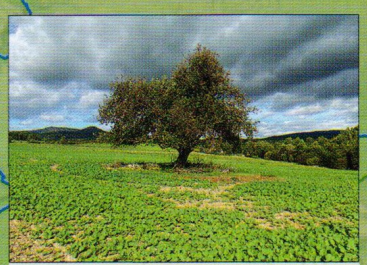

Kamila Antošová

34 Stará škola na Jizerce aneb Muzeum padá, ale příběh pokračuje…
Historická budova v osadě Jizerka, ve které dosud sídlí Muzeum Jizerských hor, je i díky krutým přírodním podmínkám v dezolátním stavu

24 Strážní obvod Luční hora ■ Strážce Pavel Jiřička pečuje o svůj obvod, který sahá od hranice Špindlerova Mlýna po hlavní krkonošský hřeben

32 Školní ekoprojekty v Bílém Potoce aneb podstatou je děti inspirovat a vést ■ ZŠ a MŠ v Bílém Potoce na Frýdlantsku je pravidelným účastníkem ekologické výchovy, kterou podporuje Nadace Ivana Dejmala i Liberecký kraj

Ludmila Havrdová

38 Ovocné stromy jako paměť krajiny Lužických hor ■ Dokončení zprávy o starých odrůdách ovocných stromů v Lužických horách a o snaze Správy CHKO o jejich udržení v krajině

20 František Kaván & Karel Václav Rais
Přátelství, které obě tyto významné regionální osobnosti pojilo, bylo silné a vřelé. Dokladem je jejich čilá korespondence

archiv Ludmily Trýznové

47 Jako děti jsme pořád lezli po stromech
Pamětnice Ludmila Trýznová vzpomíná na dětství v Krkonoších

42 Stanislav Vrána
Podrobný záznam jedné z mnoha etnologických procházek Miloše Gerstnera, která vede vsí Bratrouchov od Jizery až na Rezek

Jiří Bruník

50 Na poště ve Špindlerově Mlýně ■ Fotoreportáž Jiřího Bruníka přibližuje na příkladu listonoše Bohuslava Kobra fungování pošty před padesáti roky

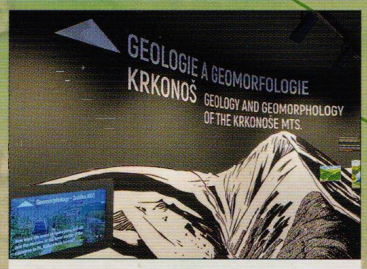
archiv Aleše Suka

12 Století šleprů, vleků, lanovek ■ Přehled nejrůznějších vynálezů, které měly před 100 a více lety jediný úkol: dostat lyžaře na vrcholy kopců

Jan Vítek

16 Witosza – vrch na prahu Krkonoš ■ Pozvánku na výlet do skal v polském podhůří doplňuje tradiční rubrika Výhledy na Krkonoše (str. 18–19)

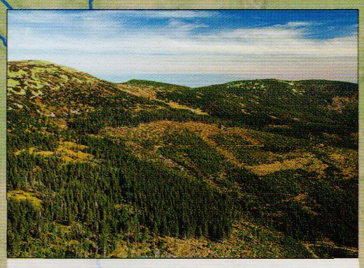

Radek Drahný

11 Sněžka začíná už pod lanovkou ■ Nová expozice Sněžka 1603 o přírodě na naší nejvyšší hoře byla otevřena v prostorách bývalého bufetu v dolní stanici lanové dráhy v Peci pod Sněžkou

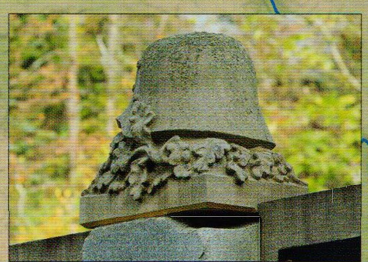
25 Jak se Krkonoše chystají na zimu ■ Veverčák Dorek vypráví dětem o tom, proč stromy před zimou shazují listy a jak se na sníh připravují křehké rostliny

Kamila Antošová

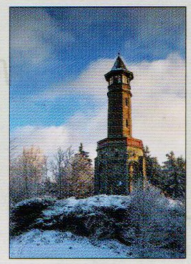
8 Neužitečný parazit, nebo slepice snášející zlaté vejce? Správa KRNAP má vedle ochrany přírody na starosti i správu cest nebo velkou část turistické infrastruktury, na což se v debatě o její užitečnosti často zapomíná

Kamila Antošová

44 Památky potřebují své vrásky ■ Rozhovor s kameníkem Petrem Benešem z Trutnova, který s citem opravuje malé i větší sakrální památky či pomníky padlým

foto z obálky

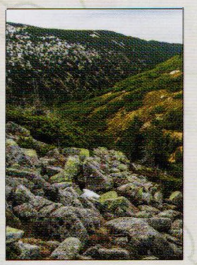
1 Štěpánka na Hvězdě ■ Krkonoše a Jizerské hory. Nedělitelní sourozenci zrození ze stejných horotvorných procesů. Těmito větami jsme na tomto místě zahajovali komentář k titulní fotografii dubnového vydání Krkonoš–Jizerských hor. Byl na ní meandr Jizery na Velké Jizerské louce. Tentokrát se listopadovou titulkou ocitáme na místě, kde jsou Krkonoše a Jizerské hory propojeny úředně-ochranářsky. Dle horopisného členění ČR jsme v nejzápadnějším výběžku Krkonoš (podcelek Krkonošské rozsochy, Vilémovská pahorkatina), ale území „za Jizerou" je tradičně vnímáno i jako součást Jizerských hor. Potvrzuje to i skutečnost, že kolem vrchu Hvězda dochází k překryvu území CHKO Jizerské hory a Krkonošského národního parku. Na snímku **Zdeňka Holubce** je rozhledna Štěpánka, postavená v romantickém novogotickém stylu a pojmenovaná na počest zemského místodržícího arcivévody Štěpána Habsbursko-Lotrinského. Ten horu navštívil v roce 1847, vzápětí se rozhledna začala stavět, dokončena v dnešní podobě a pro veřejnost otevřena byla ale až roku 1892. Také kopec byl po návštěvě arcivévody přejmenován na Štěpánovu výšinu (Stephanshöhe), po vzniku Československa se ale kartografové vrátili k pojmenování Hvězda. Mnozí turisté ale obě pojmenování neodlišují a Štěpánka říkají rozhledně i vrchu o nadmořské výšce 959 m.

datum pořízení: 22. listopadu 2025
technická data: kamera Fujifilm X-T3, obj. Fujinon XF 2,8–4/18–55 mm R LM OIS, ohnisková vzdál. 31,5 mm (přepočet na kinofilm 47 mm), čas 1/50 s, clona 11, citlivost ISO 160

26 Podzimní ■ Středový snímek **Kamily Antošové** opět koresponduje s tématem seriálu pro mládež, kterým jsou změny v přírodě při nástupu zimního období. Příroda v té době zpomaluje a mění svůj rytmus – opadá listí z listnatých stromů a také vytrvalé byliny se stáhnou do podzemních orgánů, kde si uchovají energii pro start do příští vegetační sezony. Nejinak tomu je i s rostlinami v popředí snímku – kapradinou papratkou, travami metličkou a třtinou nebo keříčky borůvky. Koho by zajímalo místo snímku, pak vězte, že jde o pohled ze severního úbočí Černé hory. Nikdo nebude na pochybách, že v pozadí z inverze činí Sněžka, vlevo od ní těsně nad její hladinu vystupuje horní hrana Úpské jámy a Větrný hřeben se Slezským domem, vpravo můžeme v inverzní oblačnosti jenom vytušit Růžovou horu.

datum pořízení: 13. října 2015
technická data: kamera Canon EOS 5D Mark II, obj. Canon EF 4/24–105 mm L IS USM, ohnisková vzdálenost 40 mm, čas 1/100 s, clona 13, citlivost ISO 640

52 Nad Stříbrnou bystřinou ■ Na zadní straně vydání se tentokrát objevuje obrázek nikoliv třeskutě pohlednicový, zato však fotograficky objevující běžně nenavštěvovaný kout středních Krkonoš, nacházející se uprostřed klidové zóny KRNAP. Fotografka Správy NP **Kamila Antošová** se v rámci dokumentace území v minulém roce pohybovala také v oblasti Čertova návrší a údolí Bílého Labe. Na snímku je v popředí malé kamenné moře na východním svahu zářezu Stříbrné bystřiny, vpravo uprostřed úpatí Čertova návrší a v pozadí hřeben Kozích hřbetů.

datum pořízení: 13. listopadu 2025
technická data: kamera Canon EOS 5D Mark III, obj. Canon EF 4/24–105 mm L IS USM, ohnisková vzdálenost 45 mm, čas 1/80 s, clona 8, citlivost ISO 500

Jiří Dvořák